

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Број: С1 З Иж 031028 18 Иж
Сарајево, 12.11.2018. године

Суд Босне и Херцеговине у Сарајеву, у апелационом вијећу састављеном од судија др. Бранка Мораита, предсједника вијећа, Срете Црњака и Весне Трифуновић, чланова вијећа, одлучујући о жалби Српске демократске странке (СДС-СРСПС-СРС) изјављеној против Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, број: 05-1-07-1-1274-59/18 од 05.11.2018. године, у нејавној сједници, одржаној дана 12.11.2018. године, донио је:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Жалба се уважава, Одлука Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, број: 05-1-07-1-1274-59/18 од 05.11.2018.године, поништава и предмет враћа Централној изборној комисији Босне и Херцеговине на поновно одлучивање.

Образложење

Одлуком Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, број и датум наведени у уводу, измијењен је став (1) алинеја 1 одлуке о II измјени Одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, број: 05-1-07-1-1274-1/18 од 22.10.2018. године, о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2018. године, на начин што је измијењен став (1) алинеје 1 тако да се:

- за политичког субјекта 02372 – Српска демократска странка – (СДС-СРСПС-СРС), 3. мандат на компензацијској листи на којем се налази кандидат Михајилица Миланко (Србин) додјељује кандидату политичког субјекта 00515 – Савез независних социјалдемократа – СНСД на 10. мјесту компензацијске листе, Шулић Денису.

Ставом (2) утврђено је да предметна Одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се 06.11.2018. године на интернет страници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине www.избори.ба, и сматрат ће се да је даном објављивања иста достављена странкама - учесницима из става (1) ове одлуке.

Жалитељ је благовремено уложио жалбу, истичући да одлуку ЦИК-а БиХ побија због произвољног и незаконитог тумачења члана 11.6. Изборног закона БиХ. Наводи да је Апелационо одјељење Суда БиХ, поступајући по жалби Српске демократске странке (СДС-СРСПС-СРС), којом је истицано да Букејловић Нина не може добити компензацијски мандат као припадник бошњачког народа јер се у истом изборном периоду (2016.) изјаснила као Српкиња, а сада као Бошњакиња, донио одлуку којом се одлука Централне изборне комисије, број: 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године, о II измјени Одлуке број: 05-1-07-1-1274-1/18 од 22.10.2018. године о утврђивању и

објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2018. године укида у ставу (1) алинеја 1 и предмет враћа Централној изборној комисији на поновно одлучивање. Приликом поновног одлучивања, ЦИК је морала одлучивати на бази чињеница и података који су постојали у вријеме када је укинута одлука донесена, а не на бази чињеница које су настале као резултат укинуте одлуке. Одлучне чињенице за доношење укинуте одлуке су наведене у управо у образложењу Одлуке број: 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године о II измјени Одлуке број: 05-1-07-1-1274-1/18 од 22.10.2018. године о утврђивању и објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2018. године и налазе се у одредби члана 11.6 Изборног закона БиХ. На основу незаконите додјеле мандата Букејловић Нини, услиједила је и одлука у алинеји 2. става 1. одлуке број: 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године, којом се други, преостали мандат из реда хрватског народа, додјељује политичком субјекту 00515-Савез независних социјалдемократа-СНСД. Из овога произилази закључак да постојање и законитост одлуке из става 1. алинеје 2. одлуке број: 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године, зависи од законитости одлуке из става 1. алинеје 1. исте одлуке. Централна изборна комисија БиХ је била у обавези да провјери истинитост навода у погледу изјашњења кандидата о националној припадности, јер иста садржи све релевантне податке о кандидату, укључујући и његов ЈМБГ. Примјена одредбе члана 11.6 Изборног закона могућа је једино у ситуацији да политички субјекат 02372-Српска демократска странка-(СДС-СРСПС-СРС) којем припада 82. мандат, на својој компензационој листи нема кандидата из релевантног конститутивног народа, односно хрватског или бошњачког народа, што у конкретном предмету није случај јер се на редном броју 10. компензационе листе овог политичког субјекта налази кандидат Иванка Марковић која се изјаснила као Хрватица.

У поступку поновног одлучивања, ЦИК је морао поћи од става да недостају посланици како из реда бошњачког тако и из реда хрватског народа, јер је такво стање ствари било у вријеме када се доносила одлука о додјели мандата који је одузет Нини Букејловић. Одлука о додјели компензационог мандата из реда хрватског народа из алинеје 2. става 1. Одлуке број 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године, не може опстати јер је она производ одлуке из става 1. алинеје 1. Одлуке број 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године која је укинута. Због тога није законит ни став који је Централна изборна комисија БиХ изнијела у образложењу ове одлуке, а којим се тврди да је „у преосталом дијелу (односи се на став 1. алинеја 2.) Одлука број: 05-1-07-1-1274-22/18 од 29.10.2018. године о II измјени Одлуке број: 05-1-07-1-1274-1/18 од 22.10.2018. године о утврђивању и објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2018. године потврђена, коначна и обавезујућа. Наиме, преостали 83. количник који припада политичком субјекту 00515-Савез независних социјалдемократа-СНСД, може бити додијељен само кандидату из реда бошњачког народа, јер 82. количник који припада политичком субјекту 02372-Српска демократска странка-(СДС-СРСПС-СРС) треба бити додијељен кандидату из реда хрватског народа који се налази на 10. мјесту компензационе листе. Коначно, жалитељ предлаже да Апелационо одјељење усвоји изјављену жалбу у цијелости, укине одлуку и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на жалбу Централна изборна комисија Босне и Херцеговине предложила је да Суд предметну жалбу одбаци као недопуштену, а ако се ипак упусти у њено мериторно рјешавање да је одбије као неосновану. Као разлоге

за одбацивање Централна изборна комисија БиХ наводи да је управо из разлога изјављивања жалбе од стране политичког субјекта СДС на претходну одлуку ЦИК-а о утврђивању и објављивању резултата Општих избора од 29.10.2018. године и њеног усвајања од стране Апелационог одјељења Суда БиХ, одлуком број: С1 3 Иж 030949 18 Иж од 02.11.2018. године, ЦИК поново одлучивао о додјели 3. мандата за овај политички субјект. У поновљеном поступку, умјесто кандидату овог политичког субјекта из реда бошњачког народа, мандат је додијељен кандидату политичког субјекта Савез независних социјалдемократа – СНСД, Денису Шулићу, само из разлога што СДС, на својој компензацијској листи, није имао кандидата из релевантног конститутивног народа. С обзиром да је, у преосталом дијелу, односно у алинији 2 става 1 Одлуке ЦИК-а од 29.10.2018. године, иста постала правоснажна, коначна и обвезујућа, изјављена жалба је недопуштена. У прилог тврдњи да је жалба и неоснована говори чињеница да је ЦИК, у поновљеном поступку, поново утврдила да је 81. посљедњи количник на којем се могао додијелити мандат кандидату било којег конститутивног народа, док се 82. може додијелити само кандидату из реда бошњачког народа. Како је Централна изборна комисија поновном провјером свих листи СДС-а, којем припада овај мандат, утврдила да наведени политички субјект нема кандидата који се изјаснио као Бошњак, отпала је могућност да се, у смислу одредбе члана 9.7 а Изборног закона, тражи допунска компензацијска листа. Имајући у виду напријед наведено, а у складу са одредбом члана 11.6 став 3. Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија је наведени мандат додијелила СНСД-у, као политичком субјекту који је имао највећи број гласова, као и кандидата који се изјаснио као Бошњак. Слиједом наведеног, Централна изборна комисија БиХ предлаже да се жалба жалитеља одбије као неоснована.

Жалба је основана.

Наиме, одредбом става (2) члана 11.1 Изборног закона БиХ (Службени гласник БиХ, број 23/01 са измјенама) прописано је да ће најмање четири члана сваког конститутивног народа бити заступљено у Народној скупштини Републике Српске.

Одредбом члана 11.6 став (2) прописано је да уколико сваки од конститутивних народа не освоји минималан број од четири мандата, накнадни компензацијски мандат додјељује се кандидату релевантног конститутивног народа са компензацијске листе политичке странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на листи има још квалифицираних кандидата из реда релевантног конститутивног народа. Ставом (3) исте одредбе прописано је да уколико политичка странка или коалиција на својој компензацијској листи нема довољно квалифицираних кандидата из реда релевантног конститутивног народа да попуни мјеста која су јој додијељена, тада се мандат преноси на листу странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на својој компензацијској листи. Уколико на било којој компензацијској листи нема кандидата из реда релевантног конститутивног народа, мјесто се преноси на листу странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на другој листи, у складу с чланом 9.8 став (2) овог Закона.

У смислу напријед цитираних одредби, након извршеног увида у предметни спис, као и списе овог суда број: С1 3 Иж 030949 18 Иж и С1 3 Иж

030956 18 Иж, апелационо вијеће Суда БиХ као неспорно утврђује да је од 83 мандата за НСРС, 81 мандат се могао додијелити кандидату било којег конститутивног народа, док су се преостала два мандата (82 и 83) требала додијелити представницима бошњачког и хрватског народа, јер је недостајао по један посланик из реда ова два народа. С обзиром да 82. мандат припада политичком субјекту Српска демократска странка - СДС, а на 3. мјесту компензацијске листе овог политичког субјекта се налазио Михаљица Миланко као припадник српског народа, исти му није могао бити додијељен, већ је на основу чл. 11.6. (ст.1 и 2) додијељен бошњачком или хрватском народу, а то је у конкретном случају био сљедећи кандидат на компензационој листи СДС-а - Букејловић Нина. Међутим, како се именована незаконито изјаснила као бошњакиња, која чињеница је по жалби СДС-а, неспорно утврђена одлуком овог суда број: С1 3 Иж 03949 18 Иж од 02.11.2018. године, одлука ЦИК-а од 29.10.2018. године је у ставу 1 алинеја 1, укинута и предмет је враћен на поновно одлучивање у укинutom дијелу.

Надаље, за ово вијеће је такође неспорно да преостали 83. мандат припада политичком субјекту савезу независних социјалдемократа - СНСД, а како је на 4. мјесту компензацијске листе овог политичког субјекта био припадник српског народа - Вуковић Радован, мандат се додијелио кандидаткињи Ковачевић Сањи која се изјаснила као Хрватица, и то са редног броја 49.

Међутим, упркос неспорној чињеници да је Миланко Михајица из коалиције Српска демократска странка – (СДС-СРСРС-СРС) освојио мандат, који му је примјеном правила о компензацијском мандату морао бити одузет и додијељен посланику из реда хрватског или бошњачког народа, а супротно наводима из достављеног одговора на жалбу, примјена одредбе члана 11.6 став 3 Изборног закона не значи да је ЦИК БиХ ако је већ одузимао мандат Миланку Михајици требао исти додијелити кандидату са листе СНСД-а.

Имајући у виду изнесене неспорне тврдње, релевантне одредбе Изборног закона, као и чињенично стање настало дјелимичним укидањем одлуке Централне изборне комисије БиХ од 29.10.2018. године, ово вијеће закључује да је изјављена жалба СДС-а, основана а побијана одлука ЦИК-а од 05.11.2018. године, неправилна.

У контексту напријед наведеног, правилно се жалбом указује да је Централна изборна комисија БиХ, у поновљеном поступку, имала обавезу да одлучује на бази чињеница које су постојале у вријеме доношења укинуте одлуке, а не на основу стања које је настало укидањем одлуке. Тако је ЦИК била у обавези да на бази ових чињеница утврди тачност изјава кандидата о њиховој националној припадности, те поново одлучи о додјели оба мандата, с обзиром да је укидање одлуке ЦИК-а од 29.10.2018. године, искључиво посљедица погрешног и неправилног поступања ЦИК-а. Самим тим, наведена Одлука ЦИК-а, у алинеји 2 става 1, у овом смислу не може да остане на снази, како се то жалбом правилно указује.

Централна изборна комисија БиХ неспорно има законску обавезу да изврши провјеру тачности података из изјава о овјери кандидатуре за сваког кандидата, сходно члану 26. став 2. Упустава. Оваква обавеза ЦИК-а произлази и из одредбе члана 4.19 став 5. Изборног закона БиХ, којом је прописано које податке о кандидату садржи кандидатска листа, према чему је ЦИК недвојбено била у могућности да утврди евентуалне злоупотребе у изјашњењима

кандидата о припадности конститутивном народу уколико се то изјашњење користи као основ за остваривање права на изборну односно именовану функцију. Слиједом наведеног, управо је погрешна додјела мандата кандидату СДС-а која је резултирала укидањем одлуке ЦИК-а у овом дијелу, искључива кривица ЦИК-а, која је у поновљеном поступку у цијелости требала бити исправљена.

Наиме, након поништавајуће одлуке Суда, Централна изборна комисија БиХ је приликом поновног одлучивања, морала поћи од почетне премисе, односно од одлуке којом СДС-овом кандидату би додијелила 82. мандат у моменту када га је погрешно и супротно закону додијелила Нини Букејловић (алинеја 1), након чега би се створили услови за одлуку о 83. мандату, који неспорно припада политичком субјекту Савезу независних социјалдемократа (алинеја 2).

Сходно наведеном, основано се жалбом указује да ЦИК погрешно полази од тога да је мандат Хрвата већ додијелен СНСД и да СДС преостаје само мандат бошњака, те утврђује да на листи СДС више нема бошњака, па и тај мандат погрешно додјељује СНСД-у, прихватајући да је 83. мандат већ утврђен и да припада Хрвату, иако се ради о одлукама које произлазе једна из друге на бази „спојених посуда“.

Погрешно се Централна изборна комисија позива на одредбу члана 11.6 став 3 Изборног закона, чија примјена би била правилна једино у ситуацији да политички субјект којем припада мандат, на својој листи нема кандидата из релевантног конститутивног народа, када би се остварили услови да се мандат пренесе на листу странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на својој компензацијској листи. Међутим, како то слиједом изнесених закључака вијећа није случај, нема мјеста примјени цитиране одредбе.

Ово практично значи да је случај додјеле мандата 82. морао бити враћен на почетне позиције, јер је Нини Букејловић додијелен незаконито. Дакле, како су у условима укинута одлуке, остала два мандата, 82. и 83. који се додјељују Бошњаку и Хрвату, те како је мандат 82. у првој додјели, умјесто Нини Букејловић на броју 4 СДС компензационе листе требао бити додијелен другом кандидату овог политичког субјекта из релевантног конститутивног народа, ЦИК је дужан поново одлучити о додјели овог мандата, након чега ће се остварити услови за додјелу 83. мандата из преосталог конститутивног народа са компензационе листе СНСД-а.

Напријед наведене примједбе утичу на правилност и законитост побијане одлуке из којег разлога је Апелационо вијеће, примјеном одредбе члана 81. став 1. Закона о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 19/02 до 74/10) жалбу уважило, побијану Одлуку ЦИК БиХ, поништило и предмет вратило на поновно одлучивање. У поновном поступку ЦИК БиХ ће цијенећи горе изнесене примједбе, на утврђено чињенично стање правилно примјеном материјално право и донијети закониту одлуку.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
СУДИЈА

др Бранко Мораит